

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoP/35/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719200141
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dzúriková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6719200141.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a členov senátu JUDr. Anny Snopčokovej a JUDr. Jána Auxta, vo veci starostlivosti súdu o maloletú: Z. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom F., H. X, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Krupina, t. č. maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti: F. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom F., H. 9, dieťa rodičov: matka V. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. XX, otec E. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. XXX, o návrhu navrhovateľky: V. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom F., H. X, t. č. bytom J., S. H. XX, o zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, o odvolaní matky maloletej proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 11P/1/2019 - 293 zo dňa 14. 08. 2020, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 11P/1/2019 - 293 zo dňa 14. 08. 2020 potvrdzuje.
II. Žiadnemu z účastníkov konania nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Zvolen (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) výrokom maloletú Z. F. zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky - sestry V. F., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom J., S. H. XX. Výrokom II. vyslovil, že navrhovateľka je oprávnená a povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť maloletej, zastupovať ju a spravovať jej majetok v bežných veciach, v prípade, ak sa domnieva, že rozhodnutie zákonných zástupcov v podstatných veciach týkajúcich sa maloletej nie je v jej záujme, môže sa domáhať preskúmania uvedeného rozhodnutia súdom a navrhovateľka je zároveň povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletej oznámiť súdu jej dočasné premiestnenie do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu. Výrokom III. súd matke V. F. uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, a to vždy do 20-teho dňa v mesiaci Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen. Výrokom IV. otcovi E. Y. súd uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa rovnako vždy do 20-teho dňa v mesiaci Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen. Zároveň výrokom V. súd návrh matky na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti nad maloletou zamietol. Výrokom VI. navrhovateľke, maloletej a matke súd uložil výchovné opatrenie, a to povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu za účelom usporiadania vzájomných vzťahov a usmernenia matky a navrhovateľky k vytváraniu vhodného výchovného prostredia v domácnosti matky maloletej. Výrokom VII. súd vyslovil, že týmto rozhodnutím dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 8P 7/2016 zo dňa 18. 04. 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn.12CoP/40/2017 zo dňa 31. 07. 2017.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľka dňa 11. 01. 2019 podala na tamajšom súde návrh, v ktorom žiadala zveriť maloletú Z. do svojej osobnej starostlivosti. V návrhu uviedla, že maloletá bola pôvodne rozhodnutím súdu zverená do osobnej starostlivosti sestry F.. Navrhovateľka

spolu so svojimi súrodencami F., Z. ako aj mal. G. pôvodne bývali v byte v F.. Sestra F. sa však o deti, ktoré má zverené do osobnej starostlivosti, t. j. Z. aj G. stará minimálne. Denne je dlho v práci, chodí v neskorých večerných alebo skorých ranných hodinách domov. Deti často necháva u rodičov alebo u svojich priateľov. Navrhovateľka v domácnosti varila, prala, upratovala, robila domáce práce, do ktorých sa F. zapájala len minimálne. Pokiaľ nebola v práci, s deťmi robila domáce úlohy do školy, pripravovala sa s nimi, chystala im desiaty, chodili spolu vonku a na výlety. Ak boli deti choré, navrhovateľka s nimi chodila po doktoroch, starala sa o ne počas choroby. V júli 2018 odišla navrhovateľka do J. spolu so svojim priateľom. Z. išla s ňou, pretože nemala s kým byť doma a zostala u nej dva mesiace. O G. sa staral F. priateľ, ktorý však chodil do práce. Za tie dva mesiace sa F. o Z. nezaujímal. Navrhovateľka teda mala za to, že sestra F., ktorej bola maloletá zverená, sa o maloletú sestru nestará, a preto žiadala o jej zverenie do osobnej starostlivosti. Uviedla, že sama žije so svojim snúbencom a spoločnou dcérou Y., narodenou XX. XX. XXXX, bývajú v 3-izbovom byte, v ktorom má Z. s G. zariadenú svoju detskú izbu. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní konštatoval, že po vyhodnotení všetkých dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dospel k záveru, že najlepší záujem maloletej Z. bude zabezpečený tak, že bude zverená na tento čas do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke - sestre V.. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že maloletá Z. bola v minulosti zverená do náhradnej osobnej starostlivosti sestre F. z dôvodu, že v domácnosti matky neboli vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletú Z., ako aj o maloletého G., spoločné dieťa matky a jej súčasného partnera. V minulosti boli konštatované najmä problémy v súvislosti s užívaním alkoholu zo strany matky a jej partnera a s tým spojené zanedbávanie starostlivosti o maloleté deti. Následne na to sa matka so svojim partnerom pokúšali o návrat detí do ich domácnosti s tým, že prejavili snahu o zmenu v správaní. Uvedenému však bránil najmä konfliktný vzťah medzi matkou a staršími dcérami F. a V.. Uvedené vyplynulo i z predchádzajúcej nedostatočnej starostlivosti matky o vtedy maloleté deti, kedy F. aj V. boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke. Zo šetrenia ďalej vyplynulo, že navrhovateľka sa odsťahovala zo spoločnej domácnosti sestry F., kde dovtedy žila aj s maloletými deťmi Z. a G. a pomáhala v starostlivosti o ne. Deti prejavili záujem byť v domácnosti navrhovateľky, čo však vyvolalo rozpor medzi sestrami V. a F. a navzájom sa začali obviňovať z nedostatočnej starostlivosti, resp. nevhodného ovplyvňovania maloletých detí. Maloleté deti vyjadrili vrúcny citový vzťah ku všetkým týmto trom svojim blízkym osobám. Je pravdou, že pokiaľ sa vyhrotia konflikty medzi matkou a dospelými dcérami, prípadne medzi sestrami V. a F. navzájom, maloleté deti sa odmietajú podieľať na týchto konfliktoch a hľadajú útočisko v tej-ktorej domácnosti, ktorá je z ich pohľadu najstabilnejšou. Z vykonaného dokazovania pre súd vyplynulo, že pokiaľ sú vzťahy medzi matkou a staršími sestrami na relatívne dobrej úrovni, zdieľajú aj spoločnú starostlivosť a výchovu o maloleté deti, vedia vytvárať stabilné prostredie pre deti. Pokiaľ však dôjde k vzájomným konfliktom, prejdú do nevhodnej komunikácie, i pred maloletými deťmi sa navzájom obviňujú, prípadne sa vyjadrujú k možnosti ústavnej starostlivosti o maloleté deti. Práve takéto situácie psychiku detí destabilizujú, pričom deti prejavujú obavu, kde vlastne skončia. Za tým účelom súd veľmi citlivo zvažoval, ktoré výchovné prostredie je toho času pre maloletú Z. najvhodnejšie. Dokazovaním bol preukázaný i silný súrodenecký vzťah medzi maloletou Z. a bratom G., avšak maloletá sa vyjadrila v tom smere, že si vie predstaviť situáciu, kedy by ona bola v jednej domácnosti a brat G. v inej domácnosti, keďže rešpektovala to, že maloletý G. inklinoval k prostrediu svojich rodičov. Súd prvej inštancie konštatoval, že postoj matky a jej partnera k tomu, aby sa maloletá Z. vrátila do ich spoločnej domácnosti, nepovažoval za stabilný, nakoľko pri konfliktných a vypätých situáciách reagujú skôr odmietavým postojom k maloletým deťom. Súd prihliadol i na vývoj udalostí z posledného mesiaca pred rozhodnutím súdu, kedy sa sestra maloletej F. vyjadrila tak, že najvhodnejšie pre deti, t. j. aj pre maloletú Z. bude to výchovné prostredie, kde sa ona sama cíti najlepšie. Súd konštatoval, že pri starostlivosti o maloletú Z. zo strany navrhovateľky neboli zistené žiadne prekážky, ktoré by tomu bránili. Pokiaľ sa rodičia maloletej vyjadrili, že nemajú dôveru k súčasnému partnerovi navrhovateľky, súd konštatoval, že tento prejavil súhlas s tým, aby maloletá Z. bola v ich domácnosti, je nápomocný pri výchove a starostlivosti o maloletú, má s ňou vytvorený pozitívny vzťah, rovnako to platí aj o maloletej Z., ktorá s partnerom navrhovateľky má vytvorený dobrý vzťah. Naopak, súd poukázal na to, že súčasný partner matky v minulosti nesúhlasil s trvalou prítomnosťou maloletej v ich domácnosti. Toho času síce akceptuje skutočnosť, že by sa maloletá Z. mohla vrátiť do ich spoločnej domácnosti, avšak k jej výchove zaujal len neutrálny postoj, na tejto výchove sa podieľal len minimálne, nepredstavuje otcovskú autoritu pre maloletú v rodine matky. V priebehu konania menil svoj postoj, kedy spočiatku radikálne odmietal prítomnosť maloletej v spoločnej domácnosti, toho času však svoje vyjadrenia zmiernil, avšak neprejavil žiadnu aktívnu snahu, aby sa v rodine matky vytvorilo prostredie pre návrat dieťaťa do ich spoločnej domácnosti. Preto súd prvej inštancie uzavrel, že v súčasnej situácii domácnosť v rodine navrhovateľky je pre maloletú stabilným prostredím, maloletá má

vytvorený dobrý vzťah so sestrou V. ako aj s jej partnerom, bolo zistené, že obaja sa jej počas pobytu v domácnosti riadne venujú, starajú sa o ňu, pomáhajú jej v príprave do školy, plnohodnotne jej vyplňajú voľný čas. Preto súd rozhodol tak, že vyhovel návrhu navrhovateľky a zveril jej maloletú do náhradnej osobnej starostlivosti. Zároveň súd určil rozsah práv a povinností navrhovateľke. Na základe týchto úvah potom súd návrh matky na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti nad maloletou považoval za predčasný a tento zamietol. Pre úplnosť súd uviedol, že pokiaľ matka naďalej preukáže snahu na vytváraní prostredia na návrat maloletej do jej domácnosti, nevylučuje sa, aby v budúcnosti mohla podať takýto návrh opätovne. Za účelom usporiadania vzťahov medzi matkou a navrhovateľkou, ako aj za účelom prípravy maloletej na návrat do domácnosti matky, súd uložil výchovné opatrenie, a to povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu, ktoré v priebehu konania u účastníkov začalo.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletej V. F. bez uvedenia odvolacích dôvodov v zmysle § 365 CSP. Matka maloletej v odvolaní uviedla, že nesúhlasí s rozhodnutím okresného súdu. Ďalej uviedla, že od posledného konania jej nie je umožnený akýkoľvek kontakt s maloletou. Má zato, že sú jej odopierané jej zákonné rodičovské práva. Uviedla, že je pevne presvedčená, že je to od jej dcéry V. druh pomsty. Tá to robí len kvôli finančným prostriedkom a nie vôbec kvôli sesterskej láske. S otcom maloletej Z. je v telefonickom kontakte, pričom tento sa tiež vyjadril, že sa mu nedarí skontaktovať so svojou dcérou. Ďalej uvádza, že kolízna opatrovateľka je silne zaujatá voči nej, ako matke, ako aj voči jej druhovi, s ktorým má spoločne maloletého syna G.. Tiež poukázala na to, že okresný súd doporučil, aby navrhovateľka udržiavala vzájomný vzťah medzi navrhovateľkou, matkou, otcom a maloletou. Toto doporučenie súdu sa však úplne ignoruje. Pokúšala sa s maloletou skontaktovať, ale márne. Na rozdiel od dcéry V. je odvolateľka vlastníčkou rodinného domu, nebýva v cudzom podnájme. Má vytvorené také isté, ak nie lepšie, podmienky na výchovu mal. Z. aj mal. G.. Uviedla, že si veľmi praje, aby jej bola ako Z., tak i G. vrátení k nej do jej osobnej starostlivosti. Robí preto všetko a v boji o svoje deti bude pokračovať i naďalej. Záverom uviedla, že na svojom zdravotnom stave tvrdo pracovala a i naďalej pokračuje.

4. K odvolaniu matky maloletej sa dňa 09. 10. 2020 vyjadril kolízny opatrovník. Uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiava písomných a ústnych vyjadrení v predmetnej právnej veci podávaných na Okresnom súde Zvolen. Doporučil, aby odvolací súd v plnom rozsahu potvrdil rozhodnutie okresného súdu č. k. 11P/1/2019 ako vecne správne. Má zato, že súd sa dostatočne zaoberal objasnením skutkového stavu veci, vykonal náležité dokazovanie s dôrazom na najlepší záujem maloletej tak, ako to vyžaduje Zákon o rodine, pričom neopomenul zhodnotiť reálne možnosti a schopnosti otca participovať na saturovaní jej odôvodnených potrieb. Kolízny opatrovník má zato, že súd vyvážene zohľadnil všetky aspekty prejednávanej veci, pričom vykonal riadne rozsiahle dokazovanie vo veci samej s dôrazom na najlepší záujem mal. Z..

5. K odvolaniu matky maloletej sa písomne vyjadrila podaním zo dňa 09. 10. 2020 F. F.. Uviedla, že v odvolaní matky neboli uvedené pravdivé informácie. Keďže začínal nový školský rok, sestry nechceli maloletú Z. stresovať prestupovaním zo školy na školu počas školského roka, preto sa dohodli, že mal. Z. začne bývať a navštevovať školu v J. od začiatku nového školského roka. S maloletou Z. je F. v každodennom kontakte a so sestrou V. riešia všetko spoločne, čo sa týka mal. Z.. Matka v odvolaní tvrdí, že sestra V. jej ani otcovi neumožňuje akýkoľvek kontakt s Z., čo však nie je pravda. Od posledného pojednávania matka kontaktovala Z. len raz, otec jej volal dvakrát. Viackrát Z. ani sestru V. a ani F. nekontaktovali. V odvolaní ďalej matka uviedla, že sestra V. to robí len kvôli finančným prostriedkom, s čím F. taktiež nesúhlasila. Uviedla, že sama matka prišla za ňou a jej partnerom a pýtala sa, či jej budú finančne prispievať na maloleté deti, keby jej ich vrátili do starostlivosti. Takisto sa boli informovať i na ÚPSVaR Krupina, či budú dostávať aj nejaké iné finančné prostriedky okrem rodinných prídavkov. Podľa jej názoru jedine matke ide len o peniaze a nie o skutočnú starostlivosť o maloleté deti Z. a G.. Taktiež záverom uviedla, že matka sa jasne vyjadrila, že ak jej deti zveria naspäť do opatery a nebudú ju rešpektovať tak, ako ona chce, sama osobne im vybaví reedukačné centrum tak, ako to v minulosti spravila samotnej F.. Záverom uviedla, že súhlasí s návrhom navrhovateľky V. F. mladšej, ako aj s rozsudkom Okresného súdu Zvolen.

6. K odvolaniu matky sa písomným podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 09. 10. 2020 vyjadrila navrhovateľka V. F.. Uviedla, že vyjadrenia matky obsiahnuté v odvolaní nie sú pravdivé. Po ústnej dohode so sestrou F. býva maloletá Z. v jej domácnosti v J., kde navštevuje aj základnú školu. Matka v odvolaní tvrdila, že jej a otcovi nie je umožnený akýkoľvek kontakt s maloletou, čo však nie je pravda.

Matka sa od posledného pojednávania ozvala Z. len raz a aj to sa jej spýtala, ako sa má a či býva u sestry V.. Iné ju nezaujímalo. Od uvedeného sa neozvala ani maloletej, ani navrhovateľke. Keby mala o maloleťu taký záujem ako prezentuje, volá jej častejšie, alebo si ju zavolá k sebe na návštevu. Otec sa ozval od posledného pojednávania dvakrát, viac nie. V odvolaní bol matkou spomínaný i akýsi druh pomsty zo strany navrhovateľky. Navrhovateľka uviedla, že si nie je vedomá, o akej pomste matka píše, keď by sa mala o svoje dieťa zaujímať a nie aby jej ona vnucovala jej vlastné dieťa. Tiež nesúhlasila s tvrdením matky, že jej ide o finančné prostriedky, keďže sama vie, koľko financií treba na výchovu dieťaťa. Zvýraznila, že skutočnosť, že býva v cudzom podnájme, nie je pravda, býva dlhodobo v nájomnom obecnom byte, ktorý si časom môžu odkúpiť, čo i plánujú. To, kto má lepšie vytvorené podmienky na výchovu detí podľa názoru navrhovateľky posúdia na to určení ľudia a nie matka maloletej, keďže ona u navrhovateľky nikdy nebola a ani nevie, ako to u nich vyzerá. Záverom uviedla, že stále trvá na svojom návrhu a súhlasí s rozsudkom Okresného súdu vo Zvolene.

7. Vyjadrenie kolízneho opatrovníka, vyjadrenie zákonnej zástupkyne maloletej F. F. ako aj vyjadrenie navrhovateľky V. F., boli doručené všetkým ostatným účastníkom konania s možnosťou sa k uvedenému vyjadriť.

8. Ďalšie vyjadrenie vo veci podané nebolo.

9. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP ako vecne správny potvrdil.

10. Podľa ust. § 1 CMP, podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

11. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Zákon č. 161/2015 Civilný mimosporový poriadok upravuje konania vo veci starostlivosti súdu o maloleťoch vo svojich ustanoveniach 111 - 122.

13. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, môže súd zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

14. Odvolací súd uvádza, že úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu je opodstatnená len za predpokladu, ak má súd jednoznačne v konaní za preukázané, že pomery rodičov alebo dieťaťa sa zmenili podstatným spôsobom, a to do takej miery, že predchádzajúce rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností už nezodpovedá aktuálnym pomerom. Odvolací súd poukazuje na charakter náhradnej osobnej starostlivosti, ktorá môže byť nariadená len za predpokladu, že ani jeden z rodičov nemôže alebo nie je schopný zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloleté dieťa. Súd môže maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, len ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa. V záujme maloletého dieťaťa v širšom zmysle slova je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability a aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadaní a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva, obsiahnuté v Dohovore o právach dieťaťa aj v iných právnych predpisoch. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je inštitútom fakultatívnym, a teda úplne závisí od úvahy súdu, či uvedené opatrenie považuje za najlepšie a najvhodnejšie pre maloleté dieťa. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, musí byť fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá je plne spôsobilá na právne úkony, má osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, svojim spôsobom života a

života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti zaručuje, že náhradnú osobnú starostlivosť bude vykonávať v záujme maloletého dieťaťa a ktorá so zverením maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti súhlasí. Malo by ísť o osobu bezúhonnú, ktorej sociálna situácia zaručuje, že zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti bude v záujme maloletého dieťaťa, ani ona, ani jej rodinní príslušníci by nemali trpieť ochorením, ktoré by vylučovalo riadny výkon náhradnej osobnej starostlivosti a mala by mať kladný citový vzťah k maloletému dieťaťu.

15. V prejednávanej veci podala odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie matka maloletého dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, svojej sestry V. F., ktorá je rovnako dcérou matky maloletej. Odvolací súd zvyrazňuje, že uvedeným rozsudkom bol tiež výrokom V. zamietnutý návrh matky na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti nad maloletou, pričom predchádzajúcou úpravou súdu o úprave práv a povinností k maloletej Z. bolo rozhodnuté naposledy rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 8P/7/2016 zo dňa 18. 04. 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12CoP/40/2017 zo dňa 31. 07. 2017. V uvedenom konaní návrh na zverenie maloletej Z. do náhradnej osobnej starostlivosti podávala jej sestra, t. j. navrhovateľkou bola F. F. a už v uvedenom bola konštatovaná a zistená skutočnosť, že v tom čase rodičia maloletej Z. nezabezpečovali riadnu starostlivosť o dieťa a od odovzdania maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke F. F. na základe neodkladného opatrenia sa o maloletú nezaujímal. V tom čase v konaní 9P/6/2016 bolo na základe znaleckého dokazovania zistené, že matka maloletej trpela škodlivým užívaním alkoholu, s čím súviseli i viaceré hospitalizácie na internom oddelení. Uvedená okolnosť znižovala schopnosť matky starať sa o maloleté deti. V dôsledku podaného odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, rozsudok Okresného súdu Zvolen, ktorým bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti F. F., potvrdil ako vecne správny.

16. V dôsledku zmeny skutkového stavu, keď sestra maloletej F., ktorej bola maloletá pôvodne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti, túto nezabezpečovala riadne, z dôvodu výkonu práce maloletú nechávala samú, alebo v starostlivosti inej osoby, starostlivosť a opateru maloletej de facto zabezpečovala sestra V. (navrhovateľka) už v čase, keď ešte so sestrou F. žili v spoločnej domácnosti, navrhovateľka žiadala o zverenie maloletej Z. do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Zodpovedný, intenzívny prístup navrhovateľky k maloletej potom následne prirodzene vyústil do odchodu maloletej Z. do novozakladanej domácnosti navrhovateľky spoločne s navrhovateľkou, v ktorej maloletá žije doposiaľ. Na základe vzájomnej komunikácie medzi sestrami F., V., a tiež s prihliadnutím na preferencie a najlepší záujem maloletej Z. sa maloletá de facto v súčasnosti už niekoľko mesiacov nachádza v osobnej starostlivosti sestry V. v obci J., kde po dohode so sestrou F. začala navštevovať i základnú školu. Navrhovateľka poskytuje maloletej náležitú starostlivosť, opateru a výchovu, na strane druhej, Z. ju rešpektuje ako rodičovskú autoritu, ale zároveň v nej nachádza i potrebné citové zázemie.

17. Odvolací súd tak, ako to učinil i súd prvej inštancie, vyhodnotil nielen podmienky na strane súčasnej navrhovateľky na zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti, tieto porovnal s podmienkami v domácnosti jej sestry F. F., u ktorej sa na základe rozhodnutia súdu maloletá v starostlivosti (náhradnej osobnej) nachádzala, ale odvolací súd sa najprv zameril na zodpovedanie otázky, či nie sú dané dôvody pre zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a či sú podmienky pre navrátenie maloletej do starostlivosti jej matky - Z. F., nakoľko i takýto návrh matky bol predmetom konania, pričom rodičovská starostlivosť je v zmysle zákona vždy prioritná.

18. Z vykonaného dokazovania, ktorým boli zisťované súčasné pomery na strane matky, po konštatovaných problémoch s nadmerným užívaním alkoholu, ktorý abuzus viedol i k opakovaným hospitalizáciám matky v zdravotníckych zariadeniach, a zároveň po zistených postojoch matky a jej súčasného partnera, i odvolací súd dospel k záveru, že toho času dôvody pre náhradnú osobnú starostlivosť nepominuli, tieto pretrvávajú i naďalej. Nedostatočný kontakt matky s maloletou, dopytovanie matky maloletej, či jej plnoleté dcéry budú finančne prispievať na potreby maloletej a zároveň otvorene pripustená možnosť umiestnenia dieťaťa do ústavnej starostlivosti v prípade vyskytnutia sa výchovných problémov, nesvedčia o tom, že by u matky bolo pre maloletú vytvorené stabilné výchovné zázemie, v ktorom by boli napĺňané všetky potreby maloletej a v ktorom by sa maloletá cítila spokojne a bezpečne. Odvolací súd prihliadol i na postoj partnera matky, ktorý od počiatku konania prezentoval nesúhlasný postoj k možnosti, že by maloletá mala byť súčasťou ich spoločnej domácnosti. V priebehu konania tento negatívny postoj postupne zmenil na neutrálny. Z opísania niekoľkých situácií, ktoré sa pri návštevách, resp. pôvodne plánovaných návštevách maloletej v domácnosti matky udiali, je

i odvolaciemu súdu zrejme, že prítomnosť maloletej v domácnosti matky nie je toho času zo strany jej partnera výslovne želaná, je maximálne tolerovaná. Zhrnúc všetky uvedené okolnosti, zistené pomery na strane matky, postoje matky a jej partnera, pomery domácnosti matky, odvolací súd dospel k záveru, že dôvody pre zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti sú dosiaľ bezo zmeny dané. Po vyhodnotení vykonaného dokazovania, správne súd prvej inštancie zamietol návrh matky na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti.

19. Odvolací súd následne preskúmal, ktoré výchovné prostredie sestier, ktoré sa dosiaľ o maloletú Z. de facto starali, je pre samotnú maloletú najvhodnejšie. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že navrhovateľka - V. F. je vo vzťahu k maloletej aktívnejšia, okrem zabezpečenia základnej starostlivosti, keď pre maloletú varila, zabezpečovala zdravotnú starostlivosť, pripravovala sa s ňou do školy a tiež sa jej venovala v rámci svojho voľného času a voľný čas plnohodnotne vyplňala i maloletej, a to i v čase, keď tak mala robiť sestra F., ktorej bola maloletá pôvodne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti.

20. Odvolací súd prihliadol i na postoje partnerov oboch sestier a vyhodnotil ich participáciu na starostlivosti o maloletú, ich postoj k výchove a kladne vyhodnotil aktívne prejavovaný záujem a doterajší postoj partnera navrhovateľky V. F., s ktorým navrhovateľka, i samotná maloletá samotná býva v spoločnej domácnosti. Tento nezaujal len neutrálny, nezasahujúci, tolerujúci postoj, ale svojím aktívnym prístupom a podporujúcou činnosťou smerom k maloletej sa reálne podieľa na starostlivosti o ňu, pomáha jej so školskými povinnosťami, a zároveň s ňou trávi i voľný čas.

21. Ako súd prvej inštancie, tak ani odvolací súd nevzhladol na strane navrhovateľky samotnej, ani na strane osôb, s ktorými žije v spoločnej domácnosti, žiadnu prekážku pre to, aby maloletá Z. nemohla byť zverená do náhradnej osobnej starostlivosti svojej plnoletej sestre V. F., v ktorej starostlivosti sa de facto už niekoľko mesiacov nachádza. Odvolací súd k uvedenému záveru dospel po tom, keď ustálil, že ani v súčasnej dobe nie sú splnené predpoklady a podmienky pre zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a prinavrátenie maloletej do starostlivosti matky maloletej. Matka maloletej podala proti uvedenému rozsudku odvolanie, v ktorom však len vyslovila pochybnosť o tom, či navrhovateľka koná so zreteľom o najlepší záujem maloletej, alebo je jej motivácia poberanie sociálnych dávok a príspevkov na zverené dieťa.

22. Matka maloletej však takéto svoje tvrdenie ničím nepreukázala, pričom v konaní v rozsiahlom vykonanom dokazovaní takejto tvrdenej motivácii navrhovateľky nič nenasvedčuje, naopak v konaní bol preukázaný úprimný a vrúcny záujem o to, aby maloletá Z. bola vychovávaná v stabilnom, láskavom prostredí domova s rodinným zázemím. V konaní nebolo preukázané, že by ktorákoľvek zo sestier maloletej Z., či už F., alebo V., by bránili aktívnemu kontaktu matky s maloletou. Z vykonaného dokazovania naopak vyplýva záver o nedostatočnom záujme matky o svoje maloleté dieťa, o minimálnych pokusoch kontaktovať ju. Pokiaľ v podanom odvolaní matka poukazuje na skutočnosť, že je vlastníčkou rodinného domu a nebýva v cudzom podnájme, uvedené nie je rozhodujúcim a ani podstatným faktorom pre rozhodnutie o tom, komu má byť maloleté dieťa zverené. Rozhodujúcim je zodpovedný prístup k zabezpečovaniu starostlivosti a výchovy o maloleté dieťa, aktívna snaha o to, aby sa dieťaťu dostávalo všetko, čo mu patrí, a to nielen po materiálnej stránke, ale aby dieťa žilo v prostredí stabilnom, chápanom a láskavom, aby dieťa malo dostatočný pocit záujmu o jeho osobu a malo naplnený pocit bezpečia, stability a lásky. Uvedené predpoklady v súčasnosti lepšie napĺňa sestra maloletej Z. - V., než matka maloletého dieťaťa samotná. Preto odvolací súd nevzhladol matkou podané odvolanie ako dôvodné a žiadnu z ňou uvádzaných odvolacích námietok nevyhodnotil ako spôsobilú na privedenie zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie.

23. I odvolací súd veľmi kladne hodnotí vzájomnú kooperáciu a komunikáciu sestier F. a V. ohľadom výchovy a starostlivosti o maloletú Z., keď práve takýmto spôsobom bez vzájomných hádok a konfliktov bude výchova a starostlivosť o maloletú zabezpečovaná lepšie. I napriek tej skutočnosti, že sa nejedná o starostlivosť rodičovskú, svojím prístupom k maloletej sa potrebnú rodičovskú starostlivosť dosiaľ darí nahrádzať ako navrhovateľke, tak i sestre F., vo vzájomnej spolupráci, veľmi dobre.

24. S poukazom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP v celom rozsahu ako vecne správny.

25. Odvolací súd rozhodol i o trovách odvolacieho konania s poukazom na ust. § 396 CSP, § 262 ods. 1 CSP a za aplikácie ust. § 53 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keď v konaní nebol dôvod postupovať podľa ust. § 55 Civilného mimosporového poriadku.

26. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).